Dosarul nr. 21r-2032/24 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
1-24119285-02-21r-31122024 Judecător: Martînenco Veaceslav

D E C I Z I E

20 octombrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Centru,
în componenţa:
Președintele completului, judecător Silvia Cecan
Judecători Roman Pascari și Constantin Roșca

a examinat, în lipsa participanților la proces, în ordine de recurs, *recursul avocatului Braşoveanu Renata în interesele lui Putilin Mihail*, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 11 decembrie 2024, prin care a fost respinsă plângerea condamnatului *Putilin Mihail* referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează grav drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale,

Procedura de înștiințare a fost legal executată.
Asupra recursului declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

C O N S T A T Ă:

1. La data de 21 octombrie 2024, condamnatul Putilin Mihail a înaintat judecătorului de instrucţie o plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr. 4 Cricova care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, cu reducerea pedepsei în temeiul art. art. 473^3 Cod de procedură penală.

În motivarea plângerii a indicat că în perioada de timp în care s-a aflat în Penitenciarul nr. 4 Cricova a fost deținut în condiții inumane de detenție, în special, condamnatul se referă la supraaglomerarea celulelor, lipsa de spațiu minim prevăzut de lege; accesul limitat la lumina zilei; aerisirea insuficientă a celulelor; condiţii antisanitare şi antiigienice, neluarea măsurilor de dezinfecţie; hrană insuficientă și de proastă calitate; etc

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 11 decembrie 2024, s-a respins ca neîntemeiată plîngerea condamnatului Putilin Mihail împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

3. *Împotriva încheierii instanței de fond la data de 18 decembrie 2024, în termen legal, a declarat recurs avocatul Braşoveanu Renata în interesele lui Putilin Mihail,* prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea cererii de recurs, avocatul Brașoveanu Renata în interesele lui Putilin Mihail a invocat că judecătorul instanței de fond a examinat cauza abstract limitându-se la enumerarea temeiurilor pentru aplicarea prevederilor art. 473^1-473^4 Cod de procedură penală.

Menționează că instanţa de fond a emis o încheiere nemotivată, ori eronat a concluzionat că „instanța este în imposibilitate să analizeze și să constate o încălcare în privința condamnatului Putilin Mihail și, respectiv, să aprecieze gradul şi intensitatea pretinsei încălcări, în situația în care ultimul a neglijat prevederile legale imperative, nu a explicat în nici un fel condițiile materiale de detenție pe care le contestă, și nu a prezentat nici o dovadă în sensul atestării conjuncturilor privind careva condiții precare, cum ar fi explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare înaintate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere şi răspunsurile lor, precum şi alte probe relevante”.

Susține că instanța de judecată la examinarea plîngerii condamnatului s-a limitat doar la materialele cauzei şi nu a întreprins şi alte măsuri în vederea examinării obiective şi legale a plîngerii condamnatului, nu a stabilit toate circumstanțele de fapt, or la plângerea înaintată pot fi anexate, inter alia, explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare adresate administrației instituției de detenție sau autorităților de supraveghere şi răspunsurile lor. Această listă nu este exhaustivă şi are rol de ghidare, or sarcina probei trebuie diminuată în aceste cazuri astfel că CEDO a condamnat de mai multe ori pentru faptul ca nu s-a ținut cont de faptul că persoana nu are posibilitatea de a proba condiţiile inumane.

Face referire la Raportul Comitetul European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), publicat în urma vizitei din septembrie 2015 potrivit căruia standartul național de cel puţin 4 m.p. de spațiu pentru un deţinut este departe de a fi respectat în majoritatea penitenciarelor vizitate, în special Penitenciarele din Chişinău şi Soroca 10, nivelul de supraaglomerare au atins proporții îngrijorătoare. Condiţiile materiale de detenţie în aceste închisori sunt inadecvate, în multe alte privințe (de exemplu: reparația proastă sau chiar foarte proastă și de igienă, accesul limitat la lumină naturală;

instalații sanitare insalubre; infectare cu paraziți, saltele uzate murdare; etc.) şi astfel ar putea fi considerate ca echivalând cu tratamentul inuman şi degradant.

Reieşind din faptul că „în cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depășită, şeful instituției are obligația de a informa directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare”.

Relatează că pe parcursul detenției, Putilin Mihail a fost deținut şi în Penitenciarul din Cricova în celule supra aglomerate unde nu exista aprovizionare cu apă caldă, nu este acces direct la lumina de afară, mucegai, lipsa igienei, fiind chiar insecte de genul păianjeni, furnici şi chiar ploşnițe. Nu a fost aprovizionat cu lenjerie de pat, saltelele fiind cu un grad avansat de uzură, pe timp de noapte se depistau şi guzgani, plasarea fumătorilor şi nefumătorilor în aceiaşi celulă etc.

Urmare a celor menționate este cert faptul că Putilin Mihail a fost deţinut în condiții precare, condiții de detenție care au depăşit nivelul inevitabil de suferință contrar articolului 3 din Convenţie.

Mai mult, potrivit raportului privind vizita de monitorizare efectuată în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, pe data de 18 iulie 2018 de către membrii Consiliului de Prevenire a Torturii, în ziua vizitei în instituție se deţineau 814 persoane ori cu 14% (101 persoane) mai mult decât prevede capacitatea instituției, aprobată prin ordinul Ministrului Justiției nr. 1159 din 19.12.2017, cu privire la aprobarea numărului maxim de persoane admis pentru deţinere în penitenciare.

Deasemenea, Consiliul de Prevenire a Torturii a identificat şi următoarele probleme/impedimente din Penitenciarul nr. 4 Cricova: - Suprapopularea instituției: - Lipsa spaţiilor acomodate în blocurile locative pentru persoanele cu dizabilităţi; Din cauza reorganizării ANP nu a fost încheiat contract de prestări servicii cu serviciul sănătate publică pentru dezinfecţie, dezinsecţie şi deratizare; în instituție lipsesc proceduri operaţionale standard, fapt ce crează impedimente în realizarea tuturor sarcinilor.

Îngrijorare profundă prezintă eșecul privind punerea în aplicare a Ordinului (comun) nr.572 a Ministerului Justiției din 31.12.2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. Din fişele de examinare medicală, membrii CpPT constată multiple cazuri de, traumatisme", leziuni corporale și fracturi care prezintă informai și despre posibile fapte de tortură, tratament inuman sau degradant. Potrivit pct. 7 și 8 din ordin, acestea impun obligația de a fi înregistrate și imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, să fie transmise procuraturii teritoriale sau specializate, în a cărei rază activează instituţia.

În rezultatul vizitei, a fost constatat faptul că condamnații se dețin în celulele suprapopulate. Ferestrele sunt de dimensiuni mici şi acoperite cu gratii metalice,

care limitează considerabil accesul la lumina zilei, 6 celule din 25 a izolatorului sunt private de posibilitatea pătrunderii luminii naturale, accesul luminii este împedicat de un perete exterior. Lumina artificială este de o intensitate scăzută. Accesul la baie al condamnaţilor este asigurat o dată pe săptămână. Majoritatea deținuților spun că vor să facă baia mai des.

Medicamentele se depozitează în farmacie, care este amplasată în afară instituției. La momentul verificării farmacista nu era prezentă. În cadrul verificării, în cabinetul de proceduri au fost depistate medicamente cu termen expirat (metoprolol 05/2018, mebendazol 06/2018, octoliv 07/2017). La fel, au fost depistate 4 cutii de Rifampicină cu termen expirat 03/2018, medicament destinat tratamentului tuberculozei (penitenciarul nr.4 nu are astfel de persoane). Asistența medicală stomatologică. Primirea bolnavilor de medicul stomatolog se efectuează regulat de 2-3 ori pe săptămînă. Instalația stomatologică funcţionează, asigurarea cu instrumentar și consumabile stomatologice este insuficientă. Există o problemă în asigurarea cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaţilor.

Susține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termini absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţele și comportamentul victimei.

Astfel, legiuitorul la data de 1.01.2019 a creat acest mecanism la nivel naţional, care poate compensa obiectiv, echitabil şi corespunzător drepturilor încălcate, prin calcularea şi achitarea unor sume băneşti sau reducerea din termenul de pedeapsă.

Din considerentele menționate, constată că diferite persoane deținute în aceleaşi condiții de detenție în calitate de condamnat sunt despăgubite diferit, astfel, prima instanta prin emiterea soluției a aplicat legea penală discriminatoriu, inechitabil față de petiționarul Putilin Mihail, diminuând acest mecanism național de remediere a drepturilor încălcate victimelor, deținute în condiții inumane și degradante la unul formal și ineficient.

Ba mai mult, relevant este că plîngerea petiționarului Putilin Mihail a fost examinată în lipsa unui apărător. Potrivit art. 20 din Constituție statuează că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime.

Astfel că la judecarea cauzei în instanța de fond au fost admise erori de drept, care nu sunt susceptibile de a fi reparate în procedura de judecare a recursului, fiind imperativ de a fi casată integral încheierea, cu trimiterea cauzei la rejudecare

în instanța de fond alt complet de judecată, or, instanța de fond a examinat cauza în lipsa avocatului condamnatului Putilin Mihail, pe motiv că ultimul a solicitat examinarea în lipsa acestuia, circumstanțe ce sunt nejustificate și contrare prevederilor procesului penal.

4. Colegiul penal, ținând cont de faptul că speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. Examinând materialele prezentate, în raport cu motivele recursului declarat, ținând cont de opiniile părților, Colegiul penal consideră justificat de a admite cererea de recurs declarată, a casa încheierea contestată integral, cu pronunțarea a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral şi rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri.

6. Din materialele cauzei, urmează că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 septembrie 2021, Putilin Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) din Codul Penal, i s-a stabilit pedeapsa de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, sentință menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022.

Conform raportului prezentat de Penitenciarul nr. 4 Cricova, nr. 2/5142 din 15.11.2024, urmează că Putilin Mihail s-a deținut în Penitenciarul nr. 4 Cricova în perioada din 04 mai 2023 pînă în prezent.

7. Cu referire la soluția instanței de fond privind respingerii plângerii condamnatului Putilin Mihail referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 4 Cricova pentru perioada din 04 mai 2023 până la 18 octombrie 2024 (data adresării condamnatului cu plângere în instanța de fond), Colegiul menționează că instanța de fond, neargumentat a respins ca neîntemeiată plângerea condamnatului, din motiv că potrivit celor indicate în plângerea condamnatului în raport cu datele indicate în raportul Penitenciarului nr. 4 Cricova nr. 2/5142 din 15.11.2024, (f.d.11-15) s-a constatat deținerea condamnatului Putilin Mihail în perioada

menționată cu respectarea garanțiilor prevăzute de prevederile art.3 din Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

8. Așadar, cu referire la condițiile de detenție ale condamnatului din Penitenciarul nr. 4 Cricova, se reține că potrivit raportului prezentat de instituția penitenciară condamnatul Putilin Mihail a sosit din Penitenciarul nr.13 - Chișinău în Penitenciarul nr.4-Cricova la data de 04 mai 2023, fiind repartizat în sectorul nr. 9, secția nr. 14. Secția respectivă înregistrează o suprafață de aproximativ 28 m.p., unde se dețin persoane condamnate. Ulterior, la data de 19.08.2024 a fost repartizat în sectorul nr. 2 secția nr. 38. Secția respectivă înregistrează o suprafață de aproximativ 16.2 m^2, unde se dețin două persoane condamnate. La data de 06.11.2024 a fost repartizat în sectorul nr. 2, secția nr. 32, care înregistrează o suprafață de aproximativ 30 m^2 unde se dețin două persoane condamnate.

La sosirea în sector deținutul a fost asigurat cu loc de dormit și obiecte de primă necesitate. Încăperea este iluminată natural prin geamuri cu dimensiunile 150 cm x 100 cm, cu vedere în zona locativă, de asemenea este iluminată artificial. La sosirea în penitenciar, condamnatul a fost informat despre activităţile educative,

la care poate să participe, disciplinele care se predau în Şcoala de Meserii nr.3, care activează în penitenciar şi programul de lucru al bibliotecii. De asemenea, i sa propus să se angajeze la muncă remunerată în zona de producere, unde activează mai mulţi agenţi economici.

Pe perioada detenţiei, condamnatul Putilin Mihail a avut acces liber la apă potabilă şi la blocul sanitar, cantina penitenciarului unde se pregăteşte hrană caldă de 3 ori pe zi. În zilele de joi, vineri şi sîmbătă funcţionează baia penitenciarului, la care au acces toţi condamnaţii, conform graficului. Fiind în regimul comun de detenţie, condamnatul are dreptul de a se deplasa liber pe teritoriul penitenciarului, conform programului zilei. În penitenciar sunt amenajate 2 stadioane pentru minifotbal, sală dotată cu masă de tenis, 2 săli de forţă şi biserică, unde a avut acces fără restricţii, pe perioada detenţiei, de la deşteptare până la stingere.

Condamnaţii care îşi ispăşesc pedeapsa în Penitenciarul nr.4 Cricova, conform Ordinului Ministerului Justiţiei nr. 512 din 26.12.2007 sunt asiguraţi cu hrană caldă de 3 ori pe zi.

Pe parcursul anilor a fost primită raţie alimentară pentru îmbunătăţirea alimentării condamnaţilor după cum urmează: carne de găină, peşte congelat, ouă, lapte brânză, unt, margarină şi grăsimi animaliere. Blocul alimentar este format din: încăpere pentru prepararea hranei; încăpere pentru primirea hranei; încăpere pentru spălarea şi dezinfectarea veselei; sală pentru primirea hranei. Cantina a fost reparată capital şi dotată cu utilaj nou, la moment nu este necesar de efectuat careva lucrări de reparaţie.

Condamnaţii lunar primesc obiecte de toaletă şi menaj, sunt asiguraţi cu accesorii de pat după necesitate în baza rapoartelor depuse de către Secţia reintegrare socială, în penitenciar funcţionează o baie comună cu cabine de duş, asigurată cu apă caldă, astfel condamnaţii au acces la baie cel puţin o dată pe săptămână.

Pe teritoriul penitenciarului activează o spălătorie de haine, care este înzestrată cu maşini de spălat automate. Temperatura din celule, pe perioada toamnă-iarnă, în toate încăperile de detenţie a penitenciarului se menţine în jur de 20° C, conform standardelor naţionale prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, acest lucru fiind posibil datorită bunei funcţionări a cazangeriilor. Anual de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte de achiziţionare a cărbunelui şi lemnelor pentru foc.

Anual sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective.

Secţia medicală reprezintă o unitate structurală independentă în cadrul Penitenciarului nr. 4 - Cricova al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor al Ministerului Justiţiei, care se subordonează nemijlocit Directorului Penitenciarului și se află în blocul administrativ, la etajul trei. Se alimentează cu apă de la

apeductul departamental, sondele arteziene nr. 2155 şi nr. 4, apă cu scopuri potabile şi menagerie și dispune de autorizaţie. Secţia îşi desfăşoară activitatea cu respectarea principiilor confidenţialităţii, accesibilităţii, disponibilităţii, acceptabilităţii şi calităţii serviciilor medicale acordate persoanelor private de libertate. Secţia medicală are următoarele încăperi: 5 saloane de supraveghere, laborator de colectare a sputei la BAAR, cabinetul stomatologului, salonul dezinfecţionistului, salon pentru infermier, sală de proceduri, cabinetul terapeutului, depozit, ospătărie, baie și veceu. În conformitate cu Ordinul MJ nr. 478 din 15.12.2006, pct. 3 condamnaţii deţinuţi în Penitenciarul nr. 4- Cricova beneficiază în mod gratuit de asistenţă medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală conform prevederilor „Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar”. Asistenţa medicală gratuită în instituţiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naţionale, Ghidurile clinice şi Standardele medicale, iar dacă starea deţinutului necesită tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale. În acest sens de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituţiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile şi tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate. Asistenţa medicală în penitenciare se acordă în strictă conformitate cu secţiunea a 41-a a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi aprobat prin HG 583 din 26.05.2006.

De asemenea, în cadrul penitenciarului sunt amenajate locuri speciale pentru fumat, mai mult ca atât conform prevederilor pct. 89 al Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, fumatul în locuri special destinate, este o obligaţie a deţinuţilor.

9. Astfel, se indică în raport că pe parcursul termenului de executare a pedepsei din partea condamnatului careva plângeri referitoare la condițiile de detenție nu au fost înregistrate.

În raport cu cele ce precedă, Colegiul penal relevă că pentru susținerea alegațiilor inserate în raportul prezentat de instituția penitenciară, nu au fost anexate careva înscrisuri justificative, administrația instituției penitenciare limitându-se doar la relatări convenționale privitor la condițiile de detenție.

Însă, la caz, instanța de recurs reține constatările enunțate în Raportul Avocatului Poporului din 13.12.2022, pe marginea vizitei de monitorizare efectuate la Penitenciarul nr. 4 Cricova în data de 14-15 septembrie 2022, din care se remarcă un șir de probleme, cum sunt: *suprapopularea; insuficiența de cadre în instituție; lipsa spațiilor acomodate în blocurile locative pentru persoanele cu dizabilități; subfinanțarea instituției; influența negativă a subculturii criminale; lipsa medicului terapeut; serviciul medical nu este acreditat; din cauza*

problemelor financiare cu care se confruntă instituția, s-a recurs la deconectare de energie electrică pe timp de zi pentru 4 ore zilnic (de la ora 15:00 până la ora 18:00); instituția încă nu a fost asigurată cu carburanți pentru sezonul de încălzire; insuficiența personalului penitenciar creează impedimente prezenței și bunei organizări a ședințelor de judecată prin video-conferințe; lipsesc oportunități reale de a încadra condamnații în câmpul muncii, deși cereri sunt foarte multe; agenții economici nu doresc să deschidă locuri de muncă în penitenciar; insuficiența camerelor de supraveghere video a teritoriului și lipsa camerelor de supraveghere video în blocurile locative; imposibilitatea soluționării problemei suprapopulării din cauza respingerii demersurilor de aplicare a alternativelor pedepsei cu închisoare de către instanțele de judecată, precum și insuficienței de personal care ar facilita și urgenta aplicabilitatea prevederilor legii cu privire la amnistie; diagnosticarea unui număr mare de condamnați cu tulburări organice de personalitate (aproximativ 320 condamnați) și lipsa serviciilor medicale specifice necesităților acestor tulburări. (....) deținuții din sectorul 7 (unde s-a deținut inclusiv petiționarul Petreanu Constantin) nu au acces liber în curte și nici la careva activități sportive. (...) fenomenul discriminării și subculturii criminale prin diferențiere evidentă a condițiilor de trai din castele superioare și masa generală. (...) nu sunt respectate prevederile Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant aprobat prin Ordinul comun al PG, MJ, MAI, SV, CNA și MS nr. 969 din 20.03.2014.

10. Astfel, ținând cont de raportul sus citat Colegiul penal acordă credibilitate argumentelor invocate de condamnat și apreciază că solicitările acestuia în partea constatării aflării sale în Penitenciarul nr. 4 Cricova în condiții inumane și degradante de detenție în perioada din 04 mai 2023-18 octombrie 2024 (data înregistrării plîngerii în instanța de judecată) sunt argumentate.

Întru susținerea acestui raționament, Curtea Europeană a explicat că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza A. și alții c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).

De precizat că, în mai multe cauze, Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în toate penitenciarele din Republica Moldova. În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum și în cauza Ostrovar

c. Moldovei, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenției, în special când ea durează perioade lungi de timp, așa cum se reține în cazul autorului plângerii.

11. Așadar, potrivit prevederilor art. 473[4] din Codul de procedură penală: (3) În urma constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculânduse de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. (5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

În temeiul prevederilor art. 473[2] alin. (3) din Codul de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

12. Luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar, oportun și rezonabil de a constata faptul că condamnatul Putilin Mihail a fost deținut în Penitenciarul 4 – Cricova, în perioada din 04 mai 2023 până la 18 octombrie 2024, ceea ce reprezintă 166 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condiţiile art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Putilin Mihail, cu 17 (șaptesprezece) zile, pentru perioada totală de 166 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 4 – Cricova, cu calcularea a o zi de reducere pentru 10 zile de detenție. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Putilin Mihail, se reduce cu 17 (șaptesprezece) zile.

13. Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

14. Analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii înaintate în privința condamnatului Putilin Mihail și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor și condițiilor în favoarea și în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că recursul declarat de avocatul Brașoveanu Renata în interesele condamnatului Putilin Mihail urmează a fi admis, cu casarea totală a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 decembrie 2024, și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care plângerea condamnatului Putilin Mihail se admite.

15. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1) pct. 2) lit. b), 472 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E :

Se admite recursul avocatului Brașoveanu Renata în interesele condamnatului Putilin Mihail și se casează integral încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 decembrie2024, și se pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Se admite plângerea condamnatului Putilin Mihail împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condițiile de detenție în penitenciarul nr. 4 Cricova care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru perioada din 04 mai 2023 până la 18 octombrie 2024.

Se constată faptul că condamnatul Putilin Mihail a fost deținut în Penitenciarul 4 – Cricova, în perioada din 04 mai 2023 până la 18 octombrie 2024, ceea ce reprezintă 166 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Se reduce pedeapsa condamnatului Putilin Mihail, cu 17 (șaptesprezece) zile, pentru perioada de 166 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 4 – Cricova, cu calcularea a o zi de reducere pentru 10 zile de detenție, termenul pedepsei definitive stabilite lui Putilin Mihail, se reduce cu 17 (șaptesprezece) zile zile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător Silvia Cecan

Judecători Roman Pascari

Constantin Roșca